

Особливості та перспективи діяльності сучасних медичних інформаційно-аналітичних центрів в Україні

На сучасному етапі розвитку суспільства проведення ефективної політики та прийняття адекватного ситуації управлінського рішення в галузі охорони здоров'я неможливі через відсутність достовірної інформації (епідеміологічної, медично-статистичної, демографічної, фінансово-економічної та ін.), що зібрана за єдиними стандартами і аналізується за єдиними показниками.

Забезпечити ефективну інформаційну взаємодію всіх учасників національної системи охорони здоров'я від виробників і постачальників до організаторів та замовників медичної допомоги спроможні лише високорозвинені інформаційні системи.

В Україні, як і в багатьох країнах світу, для вирішення цього завдання останнім часом цілеспрямовано створюються спеціалізовані розрахункові центри, інформаційні системи та організації управління медичною допомогою, наприклад, міські та обласні інформаційно-аналітичні та науково-інформаційні аналітичні центри медичної статистики та ін.

Відповідно до статутних документів медичного інформаційно-аналітичного центру його метою є формування єдиної інформаційної системи охорони здоров'я певної області шляхом організації на базі сучасних комунікаційних технологій збирання, обробки, зберігання та надання інформації, що забезпечує динамічну оцінку стану здоров'я населення та ресурсів охорони здоров'я області та інформаційно-аналітичну підтримку для прийняття ефективних адміністративних рішень, а також здійснення інформаційного забезпечення закладів, організацій, спеціалістів, окремих груп населення та громадських утворень з питань охорони здоров'я.

На сучасному етапі обласні медичні інформаційно-аналітичні центри здійснюють діяльність в трьох напрямках, зокрема:

- створення та ведення медично-статичних баз даних та інформаційно-аналітичних систем про ресурси охорони здоров'я та стан здоров'я населення конкретної області;
- інформаційний супровід заходів з первинної та вторинної профілактики захворювань, медичних проблем формування здоров'я та планування сім'ї, навчання та виховання населення, пропаганда медичних і гігієнічних знань з урахуванням показників захворюваності населення, санітарно-епідеміологічних, демографічних, екологічних та інших факторів;

– інформаційне забезпечення органів управління та організації охорони здоров'я, а також жителів області з питань, які входять до компетенції інформаційно-аналітичного центру.

Позитивний закордонний досвід засвідчує, що структура, функції, кадрові та інформаційні ресурси подібних організацій забезпечують зв'язки, потоки та обмін інформації на рівні таких управлінських рішень як: організація, фінансування, надання медичної допомоги на основі прогнозування впливу тієї або іншої події на основні функції охорони здоров'я [1, с. 15].

Впродовж останніх років в Україні відбулися трансформаційні процеси в економічному житті країни, особливості яких вимагають, зокрема, напрацювання новаторських прийомів вирішення проблеми ефективного функціонування чинної системи охорони здоров'я. На думку фахівців, у першу чергу, якісне підвищення ефективності може бути досягнуто за рахунок широкого використання сучасних інформаційних систем, баз даних та інших засобів інформатизації на всіх рівнях мережевого планування, а також використання інформаційно-моделюючих систем аналізу і прогнозування відповідності управлінських рішень цілям та завданням розвитку вітчизняної охорони здоров'я [1, с. 19].

Наприклад, Київський міський інформаційно-аналітичний центр медичної статистики, метою діяльності якого визначено реалізацію «державної політики з питань медичної статистики, координації діяльності закладів охорони здоров'я міста щодо збору, обробки та аналізу медичної статистичної інформації, впроваджує міжнародну систему обліку та статистики» [2]. Структура центру включає три відділи:

– відділ медичної та економічної статистики, діяльність якого передбачає формування статистичних звітів на основі наданих відомостей від київських державних та приватних закладів охорони здоров'я; визначення рівня стану здоров'я киян, основних тенденцій та особливостей діяльності київських закладів охорони здоров'я, а також здійснення статистичного аналізу їхньої оперативної інформації;

– відділ автоматизованої обробки даних статистики здоров'я населення, діяльності охорони здоров'я, основним завданням якого є автоматизована обробка статистичних даних;

– інформаційно-аналітичний відділ, діяльність якого сфокусована на проведенні аналізу інформації різноманітних аспектів охорони здоров'я та формуванні довідково-інформаційного фонду [3].

Репрезентована центром система може стати:

– основною системоутворюючою структурою єдиного організованого та інформаційного простору охорони здоров'я, що надає реальну можливість управління складними процесами становлення української охорони здоров'я;

– якісно новим інструментом чинного та перспективного планування медичної допомоги, на основі застосування автоматизованого аналізу основних параметрів діяльності муніципальних, територіальних та обласних лікувально-профілактичних закладів у режимі реального часу, що посприяє формуванню горизонтальних та вертикальних інформаційних зв'язків всередині системи охорони здоров'я, а також з органами державної статистики і фінансування.

Головним завданням Медичних інформаційно-аналітичних центрів на сучасному етапі є програмно-цільове забезпечення переходу на інноваційний рівень розвитку системи охорони здоров'я.

На загальнодержавному рівні єдина система інформаційних комунікацій медичних інформаційно-аналітичних центрів посприяє формуванню єдиної національної системи, що надає: адекватні індикатори стану охорони здоров'я в Україні та стану здоров'я українців; параметри та критерії якості життя, безпосередньо пов'язані зі здоров'ям; показники ефективності використання нових інформаційних, фінансових а медичних технологій; коректні критерії оцінювання праці медичних працівників, показники ефективності витрат та ін.

Перспективами розвитку медичних інформаційних центрів в Україні є трансформація принципу роботи з інформацією – автоматизація збору даних, скорочення участі людини в процесі обробки інформації, переході від системи запитів до потокової обробки даних, а також вільного доступу до інформаційних ресурсів одночасно з високим рівнем їхнього захисту. На нашу думку, означені зміни посприяють задоволенню потреб всіх рівнів системи охорони здоров'я в інформації для своєчасних та раціональних управлінських рішень.

Список джерел:

1. Кузнецов П. П. О системе медицинских информационно-аналитических центров / П. П. Кузнецов // Информатизация здравоохранения. – 2004. – № 6. – С .14-19.
2. Про центр. Київський міський інформаційно-аналітичний центр медичної статистики URL: <https://medstat.kiev.ua/diyalnist/> (дата звернення : 12 жовтня 2021).
3. Структура. Київський міський інформаційно-аналітичний центр медичної статистики URL: <https://medstat.kiev.ua/struktura/> (дата звернення : 12 жовтня 2021).